

Piteå kommun
kommun@pitea.se

2019-03-06
1 (19)
Dnr-2018:6520

Beslut

efter regelbunden kvalitetsgranskning vid
Björklundaskolan i Piteå kommun

Inledning

Skolinspektionen har med stöd i 26 kap. 19-20 §§ skollagen (2010:800) genomfört en kvalitetsgranskning på Björklundaskolan avseende verksamhetens kvalitet i förhållande till mål och andra riktlinjer. En kvalitetsgranskning ska belysa hur väl skolorna klarar sitt uppdrag att ge varje elev förutsättningar att nå de nationella målen. Målen och riktlinjerna framgår framför allt av den läroplan och de kursplaner eller motsvarande styrdokument som gäller för utbildningen.

Läsanvisning

Skolinspektionen bedömer skolans arbetssätt inom fyra områden. På varje område bedöms om skolan uppfyller framtagna kvalitetskriterier i hög utsträckning, i flera delar eller i låg utsträckning. Om en skola bedöms uppfylla kvalitetskriterierna i låg utsträckning eller i flera delar anger Skolinspektionen att utvecklingsarbeten behöver inledas och visar på vilka punkter. En skriftlig redovisning av åtgärder begärs också av skolan. Om en skola bedöms uppfylla kriterierna i hög utsträckning begär inte Skolinspektionen motsvarande redovisning.

Beslut:

Skolinspektionen bedömer att framtagna kvalitetskriterier uppfylls vid Björklundaskolan i följande utsträckning:

Rektors ledarskap

Rektorn leder och styr i *flera delar* skolans utveckling av undervisningen, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver se till att lärarnas förutsättningar för samverkan stärks i syfte att utveckla undervisningen.

Undervisning

Undervisningen främjar i *flera delar* elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver se till att eleverna ges möjlighet till delaktighet i undervisningens planering och genomförande efter ålder och mognad.

Trygghet och studiero

Utbildningen präglas i *hög utsträckning* av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete.

Bedömning och betygssättning

Förutsättningar för att säkerställa likvärdigheten i omdömen ges i *hög utsträckning*.

Uppföljning

Huvudmannen ska senast den 30 september 2019 redovisa till Skolinspektionen vilka förbättringsåtgärder som vidtagits utifrån de identifierade utvecklingsområdena.

Redogörelsen skickas via e-post, till skolinspektionen.umea@skolinspektionen.se, eller per post till, Skolinspektionen, Box 3177, 903 04 Umeå. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för granskningen (dnr 405 – 2018:6520) i de handlingar som sänds in.

Skolinspektionens bedömningar

Nedan redovisas Skolinspektionens bedömningar för respektive område.

Rektors ledarskap

Författningsstöd

1 kap. 5 §, 2 kap. 9-10 och 34 §§, 4 kap. 4-7 §§ skollagen

Förordningen (SKOLFS 2010:37) om läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet (Lgr 11), 1 Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning, Skolans uppdrag, Varje skolas utveckling. 2 Övergripande mål och riktlinjer, 2.1 Normer och värden, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.6 Skolan och omvärlden, 2.8 Rektorns ansvar

Skolinspektionen bedömer följande: Rektorn leder och styr i *flera delar* skolans utveckling av undervisningen, men utvecklingsområden finns.

De sammanfattande skälen för bedömningen är att rektorn följer upp och analyserar skolenhetens kunskapsresultat och resultatet av arbetet med värdegrundsuppdraget samt prioriterar och genomför utvecklingsåtgärder. I granskningen framkommer också att lärarna i undervisningen bedriver ett jämställdhetsarbete men att det saknas struktur och systematik i arbetet. Vidare visar granskningen att rektorn till viss del leder och organiserar det pedagogiska arbetet. Rektorn skapar dock endast i

begränsad omfattning förutsättningar för lärarna att samverka i syfte att utveckla undervisningen. Ett utvecklingsarbete behöver därför inledas i denna del. Nedan följer skälen för bedömningarna i varje del som granskats inom området.

Rektorns ansvar för att följa upp och utveckla undervisningen

Granskningen visar att skolområdet bedriver ett processinriktat kvalitetsarbete som konkretiseras systematiskt i processer som följs upp och revideras inför varje läsår. Syftet med kvalitetsarbetet är att kvalitetssäkra och identifiera områden som skolan behöver utveckla för att nå målen för utbildningen. Men även att lyfta fram och visa på goda exempel och framgångsfaktorer. Utvecklingsområden utgår från resultatet av föregående läsårs utvärdering och analysarbete. Grundtanken med arbetssättet är att kvalitetsarbetet ska ligga nära verksamheten och de prioriterade områdena ska komma från de analyser av vad som behöver förändras som genomförs av rektor tillsammans med personalen.

Granskningen visar vidare utifrån dokumentation och intervjuer med rektor och personal att utvärdering av det pedagogiska arbetet görs löpande inom skolenheten. Kunskapsresultaten följs upp och utvärderas löpande på individnivå för eleverna och på gruppnivå enligt intervjuer med lärarna. Uppföljning och utvärdering på dessa nivåer omfattar samtliga ämnen och verksamheten som helhet.

Rektorns styrning av arbetet med skolans jämställdhet

Granskningen visar att rektorn ger viss ledning och styrning kring frågor som rör skolans jämställdhetsarbete. Genom intervjuer med rektor och personal framgår att det bedrivs ett visst jämställdhetsarbete på Björklundaskolan. Men arbetet bedrivs inte systematiskt och strukturerat. Enligt rektorn är detta område mer av ett förhållningssätt som alla ska ha. Kommunen har också ett utvecklingsområde om att pojkarnas resultat ska höjas. Enligt rektorn har det inte systematiskt tagits upp samtal om jämställdhet på skolan. Vid elevrådsmöten har dock ämnet tagits upp mer utifrån att "vi är olika människor".

Lärarna framhåller vid intervju att jämställdhetsarbetet ska vara en självklar del av arbetet men de har svårt att ge exempel på arbete som gjorts inom detta område. De uppger dock att resultat för pojkar och flickor har analyserats. Det har tidigare funnits direktiv om arbetet med jämställdhet från kommunen. Men lärarna anser att kön kan upplevas som sekundärt i förhållande till övriga frågor som skolan behöver arbeta med.

Elevhälsans personal uppger att de inte deltar i något jämställdhetsarbete. Men det görs ett arbete på skolan av lärarna inom detta område även om det saknas tid för elevhälsan att delta. Det finns enligt elevhälsans personal ett tydligt likvärdighetstänk på skolan där utgångspunkten är att alla har ett lika värde. Specialpedagogerna har inte heller deltagit i några diskussioner kring resultat för pojkar och flickor.

Intervjuade elever uppger att eleverna behandlas lika av personalen oavsett kön och att både pojkar och flickor får arbeta med samma uppgifter.

Rektors ledning och organisering av det pedagogiska arbetet

Granskningen visar att rektorn i vissa delar leder och organiserar det pedagogiska arbetet med fokus på skolans kunskaps- och värdegrundsuppdrag. Rektorn har exempelvis initierat ett gemensamt arbete kring kooperativt lärande som kommer att ligga till grund för all undervisning. Det finns en plan för det fortsatta arbetet och en arbetsgrupp har tillsatts.

Granskningen visar dock att samverkan mellan lärarna inom Björklundaskolan inte bedrivs systematiskt och strukturerat för hela skolenheten. I intervjuer med rektorn och personalen framgår att det finns en tydlig samverkan mellan personalen inom respektive årskurs men i begränsad omfattning mellan de olika årskurserna och därmed samlat för hela skolenheten.

Vid intervju framhåller rektorn att den samverkan som skett i huvudsak har skett i form av kommunala satsningar. Det som finns nu är i huvudsak samverkan parvis mellan lärare i samma årskurs som jobbat länge tillsammans. Skolan har diskuterat detta och bristen på samverkan blir ett problem både på undervisningsnivå och rent organisatoriskt. Vad gäller samsyn kring undervisningen så ser rektorn också att det kan finnas vattentäta skott mellan de olika årskurserna. Rektorn kommer att införa lärararbetslag från vårterminen 2019 i syfte att förbättra förutsättningarna för samverkan.

Lärarna uppger att de har planeringstid varje eftermiddag då samverkan kan ske. Annars finns skolutvecklingsdagar tre gånger per termin. Rektor har också haft korta möten med lärarna kring olika frågor. En ny struktur ska komma igång efter jul med mer systematik för samverkan. En del av samarbetet ska även ske med skolområdets andra skola Kullensskolan. Samverkan kring undervisning är kanske inte så uttalat på skolenheten tycker lärarna. Periodvis har pedagogerna jobbat med vissa gemensamma metoder men som släppts efter ett tag eller modifierats. De lärare som har samma årskurs samarbetar exempelvis med samplanering. Lärarna är också bra på att ge tips

till varandra om sådant som fungerat bra. Det handlar mycket om innehåll i undervisningen och lektionsupplägg. Samverkan med hörselklassen i åk 3 finns också.

Elevhälsans personal uppger att samverkan finns med övrig personal och sker bland annat genom APT och skolutvecklingsgruppen. Lärare och fritidspedagoger träffas också veckovis för samtal om verksamheten.

Skolinspektionen bedömer sammantaget att skolan i flera delar uppfyller kvalitetskriterierna inom området Rektors ledarskap, men att utvecklingsområden finns. Skolinspektionen väljer här att lyfta fram att rektorn behöver inleda ett utvecklingsarbete vad gäller lärarnas möjligheter till samverkan. Detta beskrivs nedan under avsnittet Identifierat utvecklingsområde.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver se till att lärarnas förutsättningar för samverkan stärks i syfte att utveckla undervisningen.

Skolinspektionens granskning visar att samverkan mellan personalen i samtliga årskurser behöver utvecklas ytterligare.

Enligt skollagen ska det pedagogiska arbetet vid en skolenhet ledas och samordnas av en rektor. Rektor ska särskilt verka för att utbildningen utvecklas. Vidare framgår av läroplanen att lärarna ska samverka med andra lärare i arbetet för att nå utbildningsmålen och i organisationen och genomförandet av elevernas arbete. Alla som arbetar i skolan ska också samverka för att göra skolan till en god miljö för utveckling och lärande.

Forskningen visar att det vid framgångsrika skolor finns fungerande arbetslag som organiserar och tar ansvar för ämnen, teman och samordningen av de enskilda elevernas studiesociala situation. Vid skolor som inte når målen finns däremot olika uppfattningar om vad arbetslagens funktion är och de har därmed ett svagare

förtroende i kollegiet¹. Rektorn behöver därmed på ett medvetet sätt sätta samman arbetslag eller andra forum för pedagogiska samtal. Organisationen med dess olika forum för samverkan behöver också vara tydlig och känd i organisationen.

Granskningen visar att det finns en samverkan mellan lärarna inom samma årskurs men i begränsad omfattning samverkan inom hela verksamheten. Det framkommer tydligt vid intervjuer med rektorn och lärarna att det finns behov av en utvecklad samverkan mellan lärarna. Exempel på sådana områden är det systematiska kvalitetsarbetet och jämställdhetsarbetet. Skolenheten behöver även gemensamt utveckla en samsyn kring hur ett aktivt elevinflytande kan skapas inom undervisningen. Ett forum där denna samverkan kan utvecklas är det lärararbetslag som rektorn infört från och med vårterminen 2019.

Skolinspektionen rekommenderar att rektorn skapar förutsättningar för samverkan över årskursgränserna. Verktyg för denna samverkan kan vara arbetslag som rektor inrättat samt det arbete som påbörjats med kooperativt lärande. Rektor och lärare behöver tillsammans identifiera vilka områden som behöver samverkas kring i syfte att öka samsynen på hela skolan och mellan olika årskurser.

Undervisning

Författningsstöd

1 kap. 4 §, 3 kap. 3 och 5a §§, 4 kap. 9 § skollagen

5 kap. 2 § skolförordningen (2011:185)

Lgr 11, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, 2.1 Normer och värden, 2.2 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.6 Skolan och omvärlden 5. Kursplaner med kunskapskrav

Skolinspektionen bedömer följande: Undervisningen främjar i *flera delar* elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden, men utvecklingsområden finns.

De sammanfattande skälen för bedömningen är att undervisningen är målfokuserad och varierad samt innehåller aktivt lärarstöd. Undervisningen stimulerar och utmanar eleverna utifrån varje enskild individs behov och förutsättningar. Däremot visar

¹ Höög, J & Johansson, O (red) (2014) Framgångsrika skolor – mer om struktur, kultur och ledarskap, Lund Studentlitteratur.

granskningen att eleverna inte i tillräckligt hög grad görs delaktiga i undervisningen och sitt eget lärande. Skolinspektionen bedömer därför att skolan behöver inleda ett utvecklingsarbete i denna del. Nedan följer skälen för bedömningarna i varje del som granskats inom området.

Målfokuserad och varierad undervisning som innehåller ett aktivt lärarstöd

Granskningen visar att undervisningen vid Björklundaskolan är målfokuserad i den mening att den har en tydlig koppling till målen i läroplanen.

Rektorn och intervjuad personal beskriver vid intervjuer att lärarna i sin undervisning överlag lyckas skapa en variation i undervisningen och att ge eleverna ett aktivt lärarstöd. Vid lektionsbesök har rektorn sett mycket som är bra i undervisningen. Det finns en del gemensamma strukturer i undervisningen men det är också upp till varje lärare hur man arbetar med undervisningen.

De lektionsobservationer som genomförts liksom intervjuer med rektorn och lärarna visar att undervisningen har ett tydligt fokus på de nationella målen. Lärarna arbetade vid de observerade lektionerna på ett tydligt sätt med att skapa struktur och sammanhang för eleverna genom att ge tydliga instruktioner om uppgifterna som skulle genomföras. Vid samtliga lektioner framgick det tydligt att eleverna förstått vad de skulle göra under lektionen. Däremot förekom i de flesta fall ingen tydlig beskrivning för eleverna av syftet med lektionen kopplat till kursplanen.

Granskningen visar att undervisningen är varierad avseende uppgifter och aktiviteter. Lektionerna genomfördes i de flesta fall på ett varierat sätt där såväl gemensamma genomgångar som gruppövningar och individuellt arbete ingick. Denna variation bidrog starkt till att skapa ett intresse hos eleverna för arbetet och att skapa ett lugn i undervisningssituationen.

Granskningen visar även att undervisningen innehåller ett aktivt lärarstöd. Under de observerade lektionerna fick eleverna genomgående ett aktivt lärarstöd av den undervisande personalen. Eleverna fick i allmänhet snabbt hjälp vid behov och någon oro på grund av att eleverna tvingades vänta på lärarstöd uppkom aldrig. Om elever blev klara med givna arbetsuppgifter fick de extrauppgifter av läraren. Det var dock inte alltid tydligt att dessa uppgifter utmanade elever utöver vad de ordinarie uppgifterna gjorde.

Möjligheten att ge ett aktivt lärarstöd underlättades i stor hög grad av att elevgrupperna generellt var små och att det i de flesta fall fanns flera vuxna i klassrummet under lektionen. Utöver den ordinarie klassläraren var det vanligt att

fritidsledare deltog i lektionen. Vid flera lektioner använde lärarna tekniska hjälpmedel i form av bild och/eller ljud på sätt som gjorde lektionen mer intressant för eleverna.

Endast vid några av de besökta lektionerna fanns tydliga avslutningar med reflektion kring vad eleverna lärt sig eller reflektion kring hur lektionen fungerat. Det förekom inte heller alltid att lektionen sattes in i ett sammanhang där det klargjordes hur arbetet skulle fortsätta vid kommande lektioner.

Individanpassad undervisning – stöd, stimulans och utmaning

Granskningen visar att undervisningen i hög grad stimulerar och utmanar eleverna utifrån varje enskild individs behov och förutsättningar. Undervisningen är i hög grad anpassad till elevernas förutsättningar och var eleverna befinner sig i sin kunskapsutveckling. Elevhälsans personal menar att lärarna är duktiga både på att ge stöd till elever som behöver detta och att ge utmaningar.

Av intervjuer med rektorn och lärarna framkommer att undervisningen i hög grad utgår från den aktuella elevgruppen samt de enskilda elevernas behov. Enligt rektorn finns det individanpassning i undervisningen. Men det är mest fokus på de elever som har svårigheter. Rektorn tror att de högrepresterande eleverna kanske inte alltid får det de behöver. Detta område diskuteras dock på skolan utifrån att varje elev ska utmanas på sin nivå. Av genomförda intervjuer framkommer även en bild av att skolans lärare genomgående har höga förväntningar på eleverna i undervisningen.

Lärarna framhåller att främst får elever som har särskilda behov stöd i form av hjälp och anpassningar. Men lärarna försöker även utmana de som hunnit långt. Ett arbetssätt som både lär och utvecklar eleverna är att låta dem resonera och berätta för varandra. Det finns förhoppningar bland lärarna att detta område ska utvecklas ytterligare med den nya rektorn som börjat på skolan denna termin.

Vid de lektioner som Skolinspektionen besökt har eleverna i hög grad blivit stimulerade och utmanade även om lektionerna i huvudsak innehållit samma uppgifter för alla elever. Inte vid något tillfälle har eleverna visat tecken på att uppgifterna varit för svåra eller för lätta. Intrycket har genomgående varit att uppgifterna varit väl avvägda utifrån den aktuella elevgruppen.

Eleverna har uppmuntrats att självständigt tänka kring problem och hitta egna lösningar. I viss grad har eleverna även fått bilden av att det går att hitta olika lösningar på problemen istället för att det bara finns en rätt lösning. Lärarnas sätt att bedriva undervisningen har i hög grad skapat ett klimat i klassrummet där eleverna är aktiva och engagerade i sökandet efter svar på de problem eller uppgifter som ges.

Elevernas delaktighet i undervisningen och sitt eget lärande

Granskningen visar att elevernas delaktighet i undervisningen och sitt eget lärande är begränsad. Visserligen framkommer ovan att eleverna ges visst utrymme för att reflektera kring frågor utan ett givet svar men att de inte ges tillräckligt utrymme för att påverka lektionernas upplägg, innehåll och genomförande.

Elevinflytande ska vara en viktig del av elevernas vardag, där det öppna klimatet gör att man vågar testa och prova nytt, enligt skolans dokumenterade kvalitetsarbete. Eleverna ska ges tid och utrymme och ta ansvar för sitt eget lärande.

Av nulägesbeskrivningen som ingår i dokumentationen av kvalitetsarbetet 2018/19 framgår vidare att pedagogerna på skolan lyssnar på och värdesätter elevernas åsikter och tar tillvara dessa i undervisningen även om detta kan utvecklas ytterligare. Klassråd och elevråd hålls regelbundet.

Av intervjuer med rektorn och lärarna framgår att det finns visst inflytande för elever i undervisningssituationen. Det kan exempelvis handla om att välja böcker i undervisningen. Rektorn anser dock att elevernas inflytande varierar och vill därför utveckla detta område. Arbetet har också påbörjats men behöver utvecklas vidare. Undervisningen ska vara lärarstyrd men elevaktiv. Pedagogerna jobbar hårt men eleverna behöver vara mer delaktiga anser rektorn. Här kommer det kooperativa lärandet in som ett sätt att skapa elevmedverkan. Rektorn upplever sig ha lärarna med sig i den här frågan. Det finns dock olika kulturer som behöver smälta samman.

Lärarna uppger vid intervju att de vet att eleverna inte tycker att de får bestämma så mycket. Men lärarna har tagit beslutet att de ska hålla i planering och bestämma det mesta. Lärarna vill dock bli bättre på att prata om hur eleverna kan påverka. De ger exempel på att de kan låta eleverna vara med och bestämma hur de ska presentera något och att det är viktigt att ge förslag på olika sätt som de kan välja från. Ett annat exempel är "Blomman" som de jobbar med en gång i veckan. Där får eleverna välja i vilken ordning de ska jobba med olika saker. Men det arbetet beror mest på att de då har specialpedagog på plats och att många barn kommer och går.

Klassråd och elevråd finns också och eleverna kan alltid skriva på lappar och lägga i låda för sådant som de vill påverka. Men elevernas delaktighet och inflytande är ett svårt område menar lärarna.

Skolinspektionen bedömer sammantaget att skolan i flera delar uppfyller kvalitetskriterierna inom området Undervisning, men att utvecklingsområden finns.

Skolinspektionen väljer här att lyfta fram att skolan behöver utveckla arbetet med att göra eleverna delaktiga i undervisningen.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver se till att eleverna ges möjlighet till delaktighet i undervisningens planering och genomförande efter ålder och mognad.

Skolinspektionens granskning visar att elevernas delaktighet i undervisningens planering och genomförande behöver utvecklas ytterligare.

Enligt såväl skollagen som läroplanen ska undervisningen bedrivas i demokratiska arbetsformer och förbereda eleverna för att aktivt delta i samhällslivet. Den ska utveckla deras förmåga att ta ett personligt ansvar för sitt lärande. Genom att delta i planering och utvärdering av den dagliga undervisningen och få välja kurser, ämnen, teman och aktiviteter, kan eleverna utveckla sin förmåga att utöva inflytande och ta ansvar.

Vidare framgår av läroplanen att alla som arbetar i skolan ska främja elevernas förmåga och vilja till ansvar och inflytande över den sociala, kulturella och fysiska skolmiljön. Läraren ska utgå från att eleverna kan och vill ta ett personligt ansvar för sin inläring och för sitt arbete i skolan. Lärarna ska också svara för att alla elever får ett reellt inflytande på arbetssätt, arbetsformer och undervisningens innehåll samt se till att detta inflytande ökar med stigande ålder och mognad. Lärarna ska även verka för att eleverna, oberoende av könstillhörighet, får ett lika stort inflytande över och utrymme i undervisningen samt svara för att eleverna får pröva olika arbetssätt och arbetsformer och tillsammans med eleverna planera och utvärdera undervisningen.

Ett sätt för läraren att göra eleverna delaktiga i sitt eget lärande kan också vara att låta eleverna få utveckla och använda olika inlärningsstrategier, så att de medvetet kan planera, genomföra och utvärdera sitt lärande.²

Det är viktigt att lärarna har som utgångspunkt att eleverna kan och vill ta ett personligt ansvar, och att läraren utgår från detta även i de fall elever uppvisar beteende som tyder på det motsatta förhållandet eller ger uttryck för att de inte vill. Lärarna kan inte välja att bortse från uppdraget att utveckla elevernas förmåga att ta personligt ansvar, utan behöver istället ta ställning till hur undervisningen kan utformas så att elevernas vilja att ta personligt ansvar främjas. Det finns en koppling mellan att ha tilltro till elevernas förmåga att ta ansvar och att eleverna upplever att de "äger" sitt eget lärande. Detta kan yttra sig genom att eleverna tillsammans med sin lärare formulerar meningsfulla och utmanande mål för sitt lärande.³

Elevinflytande och delaktighet för eleverna är prioriterade områden i skolans verksamhet. Rektorn bedömer dock att detta område i nuläget är ett utvecklingsområde. Detta framgår också vid intervjuer med lärare och vid Skolinspektionens genomförda lektionsbesök. Lärarna är själva medvetna om att en utvecklad delaktighet för eleverna är något som behöver diskuteras närmare. Lärarna uppger också att de är medvetna om att eleverna inte upplever att de har möjlighet att vara med och bestämma så mycket i nuläget.

Skolinspektionen rekommenderar att rektor och lärare fortsätter arbetet med att utveckla elevernas möjligheter till delaktighet och inflytande i undervisningen i syfte att ytterligare stärka elevernas motivation och lust att lära.

Trygghet och studiero

Författningsstöd

3 kap. 3 §, 5 kap. 3 och 5 §, 6 kap. 6-7 §§ skollagen

Lgr 11, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, Grundläggande värden, Förståelse och medmänsklighet, 2.1 Normer och värden, 2.2 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande

² Börjesson, L (2012) Om strategier i engelska och moderna språk.

³ Håkansson & Sundberg Utmärkt undervisning: Framgångsfaktorer i svensk och internationell forskning, Stockholm: Natur & Kultur 2012, s. 176

Skolinspektionen bedömer följande: Utbildningen präglas i *hög utsträckning* av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete.

De sammanfattande skälen för bedömningen är att Björklundaskolan aktivt arbetar för att skapa trygghet och studiero. Verksamheten bedrivs på ett tydligt sätt kopplad till skolans värdegrund och personalen ingriper om det uppstår kränkningar.

Skolans arbete med att skapa trygghet

Granskningen visar att det finns ett medvetet arbete med att skapa trygghet på skolan. Personalen har ett gemensamt förhållningssätt som är väl förankrat i verksamheten och genomsyrar all undervisning i skolan. Det finns rutiner för det främjande, förebyggande och åtgärdande arbetet för att skapa trygghet för eleverna.

Skolan genomför kartläggningar av elevernas trivsel och trygghet. Det genomförs även trygghetsvandringar som analyseras för att identifiera otrygga områden. Skolan har ett trygghetsteam och det finns rutiner för hur personalen ska agera vid eventuella kränkningar.

Varje dag arbetar lärarna mycket med hur man ska vara mot varandra enligt rektorn. Lärarna försöker även att arbeta förebyggande vilket också framkommer vid intervju med elevhälsans personal. Skolan har ibland satt in extra personal exempelvis vid dusch, i badhuset och i slöjden för att öka tryggheten. Lärarna anser dock vid intervju att det gemensamma värdegrundsarbete som bedrivits inte har varit tillräckligt systematiskt.

Rektorn tror att just på grund av att det inte är stora problem med studiero och trygghet på skolan är man inte så medveten om vilka framgångsfaktorerna är som gör att det faktiskt fungerar. Det görs en mängd saker för att skapa lugn och trygghet. Rektor har sett exempel på att lärare i förebyggande syfte exempelvis bestämmer hur eleverna ska leka med varandra på rasten. Arbetet med trivselregler, olika uppdrag ute på rasterna som elever har, kamratråd och rastvakter är andra åtgärder som genomförs. Det finns inbyggda strukturer som bara sköts så att man nästan inte märker det enligt rektorn.

Intervjuer med elever vid skolenheten visar att eleverna i hög grad känner sig trygga även om det kan inträffa bråk någon gång. Även intervjuer med rektor och personal visar att tryggheten i huvudsak är god för eleverna.

Skolans arbete med att skapa studiero

Granskningen visar att studieron på skolan överlag är god. Personalen bedriver i huvudsak ett samlat arbete för att skapa och upprätthålla studiero, även om det kan variera något mellan olika lärare och lektioner. Vid de lektionsobservationer som genomförts av Skolinspektionen rådde vid samtliga lektioner god studiero. Den bilden framkommer också i huvudsak vid de intervjuer som genomförts.

Rektorn beskriver vid intervju att skolan bland annat arbetat med studieron genom att diskutera beskrivningar av hur ett framgångsrikt ledarskap i klassrummet ser ut samt genom att sprida goda exempel. Rektorn anser generellt att det är god studiero på lektionerna vilket gör det lätt för eleverna att arbeta. När frågor ställts till eleverna om studieron har de enligt rektorn också svarat att det fungerar bra.

Lärarna anser att det ibland är för hög ljudnivå i klassrummet men menar att eleverna också ska kunna träna par- och grupparbete. Kreativt arbete kräver ibland en viss ljudnivå. Ljudnivån skulle kunna vara bättre om det funnits grupprum att tillgå. Det är bra personalbemanning på lektionerna och det bidrar till studiero.

Skolinspektionen bedömer sammantaget att skolan i *hög utsträckning* uppfyller kvalitetskriterierna inom området Trygghet och studiero.

Bedömning och betygssättning

Författningsstöd 1 kap. 9 §, 3 kap. 14 §, 10 kap. 20 a § skollagen 9 kap. 20 och 22 b §§ skolförordningen Lgr 11, 2.2 Kunskaper, 2.7 Bedömning och betyg

Skolinspektionen bedömer följande: Förutsättningar för att säkerställa likvärdigheten i bedömning ges i *hög utsträckning*.

De sammanfattande skälen för bedömningen är att rektorn analyserar eventuella skillnader i omdömen mellan årskurser och ämnen. Rektorn säkerställer också att lärarna har förutsättningar att samverka och använda sig av olika metoder för att göra likvärdiga bedömningar.

Granskningen visar att rektorn analyserar eventuella skillnader i omdömen mellan årskurser och ämnen.

Enligt rektorn finns tid för kollegialt lärande där samtal förs om omdömen i olika ämnen och årskurser och mellan resultat på nationella ämnesprov och omdömen med rektorn och lärare. Rektorn har till Skolinspektionen redovisat resultat för läsförståelse i årskurs 1 samt andelen elever i årskurs 3 som nått de nationella kunskapskraven i ämnena svenska, svenska som andraspråk, matematik, naturorienterande ämnen och

samhällsorienterande ämnen för de två senaste läsåren. Enligt rektorn har kommunen även ett utvecklingsområde om att pojkarnas resultat ska höjas. Skolans personal pratar därför också om detta område.

Rektorn har en plan för hur skolan ska kunna strukturera upp analysen av resultat ytterligare för att få en ännu tydligare och mer gedigen bild. Det finns också ett årshjul på skolan som styr när diagnoser och tester genomförs.

Lärarna beskriver att de försöker dokumentera kunskaperna så noga som möjligt utifrån målen. Alla ämnen finns med i omdömena men det är ett större fokus på svenska och matematik.

Granskningen visar att rektorn ger lärarna förutsättningar att samverka med varandra och använda sig av olika metoder för att göra likvärdiga bedömningar. Samverkan kring bedömning av nationella prov sker både inom arbetslag och på enhetsnivå samt mellan skolorna inom skolområdet.

Tid för kollegialt lärande finns där samtal, analys och uppföljning från undervisning, omdömen i olika ämnen/årskurser och mellan resultat på nationella ämnesprov och omdömen görs. Detta sker systematiskt och finns inplanerat i århjulet.

När de nationella proven var nya hade lärarna samlingar och diskussioner kring bedömningar. Lärarna strävar efter att använda liknande formuleringar i sina bedömningar. Tankarna kring bedömningarna har även mailats till andra kolleger på skolan. Det har inte funnits fasta tider avsatta för sådana diskussioner men det har ändå genomförts vid några tillfällen.

Piteå kommun bedriver även enligt rektorn och lärarna ett arbete kring likvärdighet i bedömningar. Bland annat bedöms två delprov av de nationella proven centralt i kommunen vilket innebär en kvalitetssäkring av de lokala bedömningarna. Björklundaskolan deltar i denna sambedömning. Enligt lärarna stämmer bedömningen som gjorts lokalt på skolan väl överens med de bedömningar som görs centralt. Skolverkets bedömningsstöd används vid skolan.

Skolinspektionen bedömer sammantaget att skolan i *hög utsträckning* uppfyller kvalitetskriterierna inom området Bedömning och betygssättning.

På Skolinspektionens vägnar

X Agnetha Burström

Agnetha Burström

Beslutsfattare

Signerat av: Agnetha Burström

X Stefan Persson

Stefan Persson

Föredragande

Signerat av: Stefan Persson

I handläggningen av ärendet har även utredare Gunnel Olofsson och jurist Caroline Rönnegård medverkat.

Bilaga 1: Underlag för bedömning regelbunden kvalitetsgranskning

Vid granskningsbesöket inhämtas information om såväl styrkor som utvecklingsområden inom verksamheten. Värderingarna i detta beslut grundar sig på:

- 6 lektionsobservationer
- 2 gruppintervjuer med elever
- 2 gruppintervjuer med lärare
- En gruppintervju med skolans elevhälsa
- En intervju med rektor.
- Dokumentstudier. Dels de dokument som begärts in från huvudmannen och skolan samt den officiella statistik som finns att tillgå om den aktuella skolan.

Innan beslut har fattats har huvudmannen fått ta del av Skolinspektionens protokoll från besöket för faktakontroll.

Som underlag för bedömningarna har Skolinspektionens utredare använt sig av bedömningsunderlag, vilka är utformade i enlighet med forskning och beprövad erfarenhet. Bedömningsunderlagen beskriver de områden som utredarna ska värdera vid besök på skolenheter. Bedömningsunderlagen är uppdelade i bedömningsområden. Respektive bedömningsområde är sedan nedbrutet till ett antal indikatorer. Dessa indikatorer beskriver mer i detalj vad som ska utredas, för att identifiera var skolans styrkor respektive förbättringsområden finns.

Bedömningsområden

Inom respektive område granskas följande delar:

Bedömningsområde 1: I vilken utsträckning leder rektorns lärarnas utveckling av undervisningen och verkar för elevernas lika rätt till en god utbildning oavsett könstillhörighet? Inom detta område granskas hur rektor arbetar med uppföljning och analys, hur skolans arbete med jämställdhet bedrivs, samt hur rektorn leder och organiserar skolans arbete.

Bedömningsområde 2: I vilken utsträckning får eleverna en undervisning som främjar deras möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden? I detta område granskas om undervisningen är målfokuserad, varierad och innehåller aktivt lärarstöd, om eleverna stimuleras och utmanas i undervisningen utifrån sina behov och förutsättningar, samt om eleverna görs delaktiga i undervisningen och i sitt eget lärande.

Bedömningsområde 3: I vilken utsträckning präglas utbildningen av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete? I detta område granskas hur skolan arbetar för att skapa en lugn och trygg miljö där det råder studiero.

Bedömningsområde 4: I vilken utsträckning ges lärarna förutsättningar att säkerställa likvärdighet vid bedömning och betygssättning? I detta område granskas hur skolan arbetar med diskussion, analys och kvalitetssäkring i arbetet med omdömen och betyg.

Mer information om kvalitetsgranskningen finns på Skolinspektionens hemsida:
www.skolinspektionen.se

Bilaga 2: Bakgrundsuppgifter om verksamheten

Skolinspektionen besökte skolenheten mellan den 4 december 2018 och den 6 december 2018. Besöket genomfördes av Stefan Persson och Gunnel Olofsson.

Björklundaskolan är en F-3 skola som ligger i Öjebyn strax utanför centrala Piteå. Höstterminen 2017 fanns 104 elever i grundskolan och 34 elever i förskoleklass vid Björklundaskolan. Förutom grundskola och förskoleklass finns det fritidshem vid skolan. Verksamheten leds av en rektor.